

Hemelvaart

Periodethema: Hemelvaart en Pinksteren
Handelingen 1: 4-14

a. Het laatste gesprek met de discipelen (Hand. 1: 4-8)

UITLEG VAN DE TEKST

Lukas begint met het weergeven van de opdracht van de Heere Jezus aan Zijn discipelen (vers 4). Sommigen menen dat 'vergaderen' (Gr. sunalizomai) hier ook betekent dat ze samen de maaltijd hebben gebruikt. Hoe dat ook zij, het gaat om de opdracht. Die is duidelijk. Ze moeten te Jeruzalem blijven. Dat is op zichzelf al opmerkelijk. De meeste discipelen komen uit Galilea. Het ligt voor de hand dat ze naar huis zouden willen keren. De Heere Jezus zegt echter dat ze te Jeruzalem moeten blijven. Jeruzalem is de stad waar de Heere Jezus uiteindelijk veroordeeld en gekruisigd is. Het is de stad waar de discipelen in ieder geval tegenstand van het Sanhedrin kunnen verwachten. De stad die hen 'verworpen' heeft. Daar moeten ze blijven. Daar zal 'de belofte van de Vader' ontvangen worden. Hier toont de Heere Jezus wat genade is. Het is Jeruzalem waar het heil van God zichtbaar zal worden. Deze belofte mogen ze 'verwachten' (Gr. perimenoo = wachten op). Dit wachten zal niet tevergeefs zijn. De Vader maakt al Zijn beloften waar. Ook deze belofte die ze van de Heere Jezus gehoord hebben. Lukas verwijst waarschijnlijk naar Luk. 24: 48-49. Ook het evangelie van Johannes (14-16) spreekt uitvoerig over deze belofte. De uitleg van wat de Heere Jezus bedoelt, volgt direct (vers 5). Johannes de Doper had met water gedoopt. De discipelen zullen met de Heilige Geest gedoopt worden. Woorden die Johannes de Doper ook al gesproken had (Luk. 3: 16). Hier wordt de werkelijkheid van Pinksteren voor ogen gesteld. Hij zal hen de Trooster zenden (Joh. 16: 7). Zij die sa-

mengekomen zijn hebben een vraag aan Hem (vers 6). Wordt het Koninkrijk in deze tijd aan Israël opgericht? Voor ons die weten hoe het gaan zal, lijkt deze vraag verkeerd. Toch is het begrijpelijk dat de veronderstelling leefde dat zulke grote gebeurtenissen (lijden, opstanding, het verslaan van de dood en de satan) gevolgd zouden worden door de (...) grote gebeurtenis, te weten de doorbraak van het Koninkrijk. Dat ze naar de vervulling voor Israël vragen ligt in de lijn van wat de profeten verkondigd hebben. Vanuit het standpunt van de discipelen is de vraag begrijpelijk. Het antwoord van de Heere Jezus is dan ook niet zozeer vermanend als wel onderwijzend (vers 7). Het is niet aan u te weten, zegt de Heere Jezus letterlijk. Deze kennis is niet voor u bestemd. Er zijn dingen waarvan de Heere het niet goed acht dat we ze weten. Zoals ouders het soms niet goed achten dat hun kinderen bepaalde dingen al zouden weten. De 'tijden en gelegenheden' worden door de Heere God Zelf gezet. Maar direct volgt wat ze wel mogen weten en wat hun opdracht is (vers 8). Gij zult ontvangen de kracht van de Heilige Geest. Iets van het geheim van Pinksteren wordt al opgelicht. Kracht zal de Heilige Geest geven. Kracht die Petrus miste toen een dienstmeisje hem vroeg of hij bij de Heere Jezus hoorde. Toen ontkende hij uit angst (krachteloos) zeer nadrukkelijk iets met Deze te maken te hebben. Straks zal hij in de kracht van de Heilige Geest spreken tot de schare en later tot het Sanhedrin. Het krachtige werk van de Heilige Geest zal via hen ook andere mensen raken. De Heere Jezus vult dat in door het woord 'getuige' (letterlijk martelaar) te gebruiken. Hier staan ooggetuigen, de discipelen. Ze hebben gezien en gehoord wat de Heere Jezus heeft gezegd en gedaan. Werkelijk ge-

tuige ben je als je daar dan ook getuigenis van aflegt. Als je niet zwijgt over wat je hebt meegemaakt, maar het doorgeeft. Zo moeten deze ooggetuigen ook letterlijk getuigenis gaan geven. Opnieuw proeven we genade in de plaatsen waar dat dan moet gebeuren. Te Jeruzalem, de stad die Hem afwees, moet dit getuigenis klinken. Te Samaria, de door veel Joden verachte stad. In de landsreek van Judea en tot aan de uitersten der aarde. De kracht van de Heilige Geest is nodig om straks letterlijk met dit getuigenis de wereld in te gaan. Het Koninkrijk komt nu nog niet (vers 6). Het moet nog groeien. Het moet beslag gaan leggen op de wereld. Daarin zullen de discipelen een zeer belangrijke rol spelen. Ze moeten zich concentreren op hun opdracht. De tijd van het Koninkrijk is in handen van de Vader.

TER OVERWEGING

Het 'blijven te Jeruzalem' tekent de genade van God. Jeruzalem heeft de Heere Jezus verworpen. Daar hebben ze geroepen 'kruist Hem'. Daar moeten de discipelen heen. Daar zal de Heilige Geest worden uitgestort. Genade betekent hier een gunst van de Heere God aan mensen die zich zeer vijandig hebben opgesteld tegenover de Heere Jezus. Met de kinderen kan worden gesproken over de wonderlijke liefde van God achter dit alles en de trouw aan Zijn volk.

De Heere God vervult al Zijn beloften. Dat refrein zien en horen we door heel de Bijbel heen. Het 'verwachten' van de belofte zal niet tevergeefs zijn. Met de kinderen kunnen we spreken over het aanspreken van God op Zijn eigen beloften. Ook dan geldt dat we niet beschaamd zullen worden.

Hier wordt al uitzicht gegeven op de Heilige Geest. Ze zullen in Hem gedoopt (ondergedompeld) worden. Hij zal hen kracht geven. Het is goed om met de kinderen te spreken over het belang van de Heilige Geest. Hij is het Die in mij wonen wil (doopformulier) en mij wil leiden in al de waarheid (Joh. 16: 13). Dat heb ik nodig. Juist het gebed om de Heilige Geest wordt ons geboden (Luk. 11: 13, 12: 12).

De vraag naar het Koninkrijk kan ook onder de kinderen leven. Waar wacht de Heere nog op? Kinderen zien uit naar tekenen (evenals volwassenen overigens) van het Koninkrijk. Het antwoord van de Heere Jezus is hierin belangrijk. Het vraagt vrouwen. De Heere in de hemel kent de juiste tijd. Het vraagt geduld en gehoorzaamheid. We mogen verwachting uitzien. Tegelijk worden we geroepen om Zijn geboden inhoud te geven.

Een belangrijk gebod wordt hier gegeven. Een gebod waarvoor wij de Heere mogen danken. De discipelen moesten de wereld in met dit getuigenis. Daaraan danken wij dat het ook hier, in Nederland, gekomen is. Dappere getuigen waagden zich ook in ons toen nog heidense land en spraken van hun

Heiland. Het is goed om de kinderen duidelijk te maken dat dit gebod voor ons een grote genade is geweest.

Dit gebod wordt ook ons gegeven. Uiteraard zijn vooral de discipelen getuigen (martelaren). Maar ook nu geldt dat een ieder die hun getuigenis ontvangt en aanneemt, geroepen is om dat door te geven. Ook kinderen zijn soms getuige van de Heere. In mijn jeugd was een jong meisje in het ziekenhuis getuige van de Heere, met name in de laatste dagen voor haar sterven. Ze sprak groot van de Heere naar Wie ze toe mocht gaan. Zo ligt die roeping ook op ons, al zijn we nog jong, om Zijn getuigen te zijn.

b. De hemelvaart (Hand. 1: 9-14)

UITLEG VAN DE TEKST

Na de laatste aanwijzingen volgt het afscheid (vers 9). Hij wordt opgenomen. Hij is daarin passief. Dat is belangrijk want het laat zien dat God Zijn Vader Hem naar de hemel haalt. De hemelvaart is een moment waarop de Heere in de hemel Zijn instemming betuigt met het werk van Zijn Zoon. Dat werd zichtbaar in de opstanding toen Hij Zijn Zoon opwekte. Dat wordt zichtbaar in de hemelvaart als Hij Zijn Zoon thuishaalt. De discipelen zien het. Ook nu zijn ze ooggetuigen. Waarschijnlijk kunnen ze hun ogen niet geloven. Lukas verhaalt (Luk. 24: 52) dat Hij hen zegende terwijl Hij opvoer naar de hemel. Zo zien ze Hem gaan, met Zijn handen zegenend over hen uitgebreid. Hoe hoger de handen, hoe groter de reikwijdte van deze zegen. Dan neemt een wolk hen weg van hun ogen. Als kind meende ik dat dit een wolk was waardoor Hij uit het zicht verdwijnt. Dat is echter niet de werkelijkheid. Deze wolk staat voor de aanwezigheid van de Heere God (zoals in de wolkkolom, de wolk die bezit neemt van de tabernakel en later van de tempel en de wolk die gezien wordt op de berg der verheerlijking, Luk. 9). Hij wordt door deze wolk opgenomen. Dat is een actief woord. Deze wolk, staand voor de aanwezigheid van God de Vader, neemt hem op. Hij wordt direct thuisgehaald. Geen lange reis door de dampkring maar direct, terwijl de discipelen kijken, thuis bij Zijn Vader. Daar wordt Hij met eer en heerlijkheid gekroond. De discipelen kunnen hun ogen niet afwenden (vers 10). Ik begrijp het. Als je iemand ziet gaan die je lief is, kijk je die persoon zo lang mogelijk na. Daarbij, het was een zeer wonderlijk gezicht. Maar ze worden teruggeroepen naar de werkelijkheid. Twee mannen in witte kleding, gezanten van de Heere God, staan bij hen. Ze spreken hen aan (vers 11). 'Gij Galilese mannen', zeggen ze. Onmiddellijk wordt duidelijk dat deze twee engelen weten wie ze voor zich hebben. Ze stellen een vraag.

'Waarom staat u en blijft u naar de hemel kijken?' Ze geven direct zelf antwoord op de vraag. 'Deze, Die u zojuist naar de hemel zag opvaren en opgenomen worden, zal also terugkomen, precies zoals u Hem naar de hemel hebt zien gaan.' In Openb. 1: 7 wordt later gezegd dat Hij komen zal op de wolken van de hemel. De engelen laten verschillende dingen zien. 1) Ze verzekeren de discipelen dat hun Meester in de hemel is. 2) Hoewel hun Meester weg is, houdt de Heere hen wel in de gaten. Zijn engelen staan gereed om hen bij te staan. 3) Ze spreken over Zijn wederkomst. Hij is gegaan, maar eens komt Hij terug. Eens gaat de hemel open en zal alle oog Hem zien, komend op de wolken. Dan zal de voltooiing van Zijn werk daadwerkelijk aanbreken. 4) Impliciet worden de discipelen herinnerd aan de opdracht van hun Meester. Daar geven ze dan ook gevolg aan (vers 12). Met grote blijdschap in hun hart keren ze terug (Luk. 24: 53). Natuurlijk was het afscheid moeilijk, maar tegelijk zijn ze dankbaar dat hun Meester veilig in het Vaderhuis is. Lukas maakt duidelijk dat dit alles zich afspeelde op de Olijfberg, vlakbij Jeruzalem. Naar die stad keren ze nu terug. Een sabbatsreis is ongeveer zo'n 880 meter en de afstand die een Jood volgens de wet maximaal mocht afleggen op een sabbat. In de stad aangekomen gaan ze niet uit elkaar (vers 13). Dat had ook gekund. Een ieder had een plaats kunnen zoeken en daar de belofte afwachten, zoals hen geboden was. Maar dat doen ze niet. Ze gaan gezamenlijk naar de opperzaal. Hoewel we de stichting van de kerk laten beginnen op de eerste pinksterdag, zie je naar mijn idee hier de eerste contouren zichtbaar worden. Deze eerste 'gemeente' blijft bijeen in de opperzaal. Biddend verwachten ze met elkaar de belofte van de Vader (vers 14). De namen van de discipelen worden genoemd. Petrus staat voorop. De man die genade ontving en straks leiding zal geven op de eerste pinksterdag. Hij leidt ook deze eerste gemeente in het gebed. Ze zijn 'eendrachtiglijk' (letterlijk staat er 'van één geest'). Verschillende mensen van verschillende afkomst hebben hier één doel voor ogen en bidden om één ding (de belofte van de Vader). Ze waren 'volhardend'. We weten dat er tien dagen hebben gezeten tussen de hemelvaart en de vervulling van de belofte. Wat is tien dagen lang als je moet wachten en zo uitziet. Maar ze volharden. Waarin? In het bidden en smeken, zegt Lukas. Hoewel de belofte duidelijk was en de Heere deze geven zou, bidden ze er toch om. Dat is geen ongeloof. Dat toont het verlangen naar vervulling van de belofte. Zo laat heel de Schrift ons zien dat de Heere graag ziet dat we hem bidden om dat wat Hij beloofd heeft. De discipelen gaan ons daarin voor. De discipelen? Ja, en de vrouwen (bedoeld zijn de vrouwen die Hem volgden) en Maria, Zijn moeder en

Zijn broeders. Vooral dat laatste is opmerkelijk. Dat de discipelen er zijn begrijpen we. Ook dat we de vrouwen die hem volgden aantreffen in dit gezelschap. Zijn moeder is er. Ze was er ook bij het kruis (Joh. 19). Nu zijn ook Zijn broeders er. Van hen weten we dat ze eerst niet in Hem geloofden (Joh. 7:5). Dat is nu veranderd. Wonderlijk, waarschijnlijk niet zozeer Zijn eerste optreden, maar Zijn lijden, sterven en opstanding hebben deze ommekeer teweeggebracht. Paulus zal later spreken van de 'kracht van Zijn opstanding' (Fil. 3: 10). Die kracht heeft ook de eerst ongelovige harten van Zijn broeders tot inkeer gebracht. Ze zijn er. Ze bidden mee om de belofte van de Vader. Een belofte die ze zeker ontvangen zullen.

TER OVERWEGING

Over de hemelvaart valt veel te bespreken met de kinderen. Vooral vanuit de brief aan de Hebreeën wordt een geweldig licht geworpen op deze hemelvaart. Het lijkt me verstandig om het in deze vertelling te beperken tot de gegevens van Lukas. Daarin zien we:

1) God de Vader haalt Zijn Zoon naar huis. De hemelvaart is Gods 'amen' op het werk van Zijn Zoon. Hij mag thuiskomen en de hemel betreden, want Hij heeft Zijn werk geheel gedaan. De opdracht is volbracht. Zo is de hemelvaart een bevestiging van het feit dat het werk van de Heere Jezus alles gedaan heeft tot zaligheid.

2) De Vader haalt Hem als het ware Zelf op. We proeven de intimiteit van het moment als daar de Wolk is (met hoofdletter) Die Hem wegneemt van voor hun ogen. Vader en Zoon zijn zo weer verenigd.

3) Hij gaat als Mens naar de hemel. Met een verheerlijkt lichaam is Hij daar. De Heidelbergse Catechismus zegt daarvan dat Hij zo een zeker pand is voor de opstanding en de verheerlijking van onze lichamen.

4) Hij gaat zegenend naar de hemel. Hij gaat, maar Zijn zegenende handen blijven uitgestrekt boven Zijn discipelen en daarmee boven Zijn kerk. Deze zegen mag de kerk ook in onze dagen ervaren als telkens Zijn Woord uitgaat en Zijn sacramenten worden bediend.

We zien bij de discipelen dat ze weer op weg gezet moeten worden. De engelen zijn nodig om hun blik weer te richten op het hier en nu en hun opdracht op te pakken. De engelen (boodschappers) zijn een bewijs dat de Heere ons telkens herinnert aan onze roeping.

De engelen verkondigen Zijn wederkomst. De hemelvaart werpt de schaduw van de wederkomst vooruit. Het is goed om met de kinderen te spreken over Gods grote toekomst. Die is bereid voor allen die de Heere Jezus hebben lief gekregen. Voor hen is dit een dag om te verwachten. Voor

allen die Hem hebben afgewezen is dit een dag van verschrikking.

We zien de gehoorzaamheid van de discipelen. Het was niet gemakkelijk om terug te gaan naar Jeruzalem. Toch is dat wat ze doen. Dit moment, waarop hun Meester niet meer letterlijk bij hen is, is niet het moment waarop ze hun eigen weg gaan. Nee, in gehoorzaamheid gaan ze naar Jeruzalem.

Ze blijven bijeen. De gemeente is geen uitvinding van mensen. God vergadert mensen rondom Zijn Woord en beloften. Zo blijven de discipelen bijeen om de Heere te bidden om vervulling van Zijn beloften. Met de kinderen kan worden besproken dat de gemeente nog steeds zo bijeen komt. Ze hoort dan Gods beloften en bidt om vervulling.

Ook Zijn broeders zijn er. Misschien afgeschreven door mensen die hen kenden, maar niet door hun oudste Broeder, de Heere Jezus. Uiteindelijk is ook hun hart getrokken tot geloof in Hem. De kinderen mogen we leren om te bidden voor hen die (nog) niet tot geloof in Hem zijn gekomen. Misschien wel in hun eigen familie. De Heere is machtig om zelfs harde harten te verbreken.

GELOOFSLERER

In de Heidelbergse Catechismus, zondag 18 wordt er over de hemelvaart gesproken. De catechis-

mus leert dat Christus in de hemel is 'ons ten goede'. Zoals een generaal tijdens de strijd vaak niet op het slagveld is, maar in de commandopost om vandaaruit de leiding te hebben, zo is het ook – met eerbied gesproken – met de Heere Jezus. Hij heeft ons niet verlaten, is ons niet vergeten, maar is op de best denkbare plaats. Vanuit de hemel is Hij elke dag voor ons bezig. Vraag en antwoord 49 geven antwoord op de vraag wat inhoudt. 'Wat nut ons – wat hebben we aan – de hemelvaart van Christus?' Het eerste wat genoemd wordt is dat Hij daar onze Voorspreker, ofwel Voorbidder is. Alle noden en zorgen die je zelf in het gebed aan God mag voorleggen, die legt Christus ook aan Zijn Vader voor. Je hebt de beste advocaat op de best denkbare plaats. Ten tweede betekent de hemelvaart dat de gelovigen zeker mogen weten dat ook zij eens in de heerlijkheid zullen ingaan. Je hebt een schat opgeborgen op de meest veilige plaats. Ten derde maakt de hemelvaart mogelijk dat het Pinksteren wordt en de Heilige Geest wordt uitgestort. Vergeet niet dat de hemelvaart heel nadrukkelijk een tijdelijk karakter heeft. Eens zal Christus weer terugkeren op de wolken. Alle oog zal Hem dan zien. Hemelvaart leert om het leven te zien in het perspectief van de wederkomst.